

REDACȚIA
Arad, Doak Ferencz-utca nr. 30.

ABONAMENTUL
Pentru Austro Ungaria:
pe un an 20 cor.
pe 1/2 an 10
pe 1/4 an 5
pe o lună 2
N-rul de Duminică pe an
4 coroane.

Pentru România și străinătăți
pe an 40 franci.
Manuscrisurile nu se înapoiată.

ADMINISTRAȚIA
Arad, Doak Ferencz-utca nr. 20

INSERȚIUNILE:
de un sir garmond: prima
dată 14 bani; a doua oară
12 bani; a treia oară 8 b
de fiecare publicațiune

Atât abonamentele, cât și
inserțiunile sunt a se plăti
înainte în Arad.

Telefon pentru oraș și comitat 502
Scrisori nefrancate nu se primesc

TRIBUNA POPORULUI

ALIANȚA NAȚIONALITĂȚILOR.

În interviul publicat în „Vremea” din București, dl Ionaș Grădișteanu s'a pronunțat nu numai asupra afacerilor naționale românești, dar, pasă-mi-te, ca să arate că d-sa știe multe, a spus câte toate și asupra legăturii dintre naționalități.

Eată cele ce relatează „Vremea”:

— Cum priviți posibilitatea conlucrării Românilor din Ardeal cu celelalte naționalități?

— Această idee s'a agitat de mult și *Războiul* a fost acela care a cântat să o răsună mai mult. E foarte greu să se poată ajunge la o înțelegere. Mai nici o naționalitate nu are o organizație politică serioasă.

Așa, cu Rutenii nu s'ar putea face nimic, ei nu au șefi și nu au nici o direcție politică hotărâtă.

Cu Sârbii, nu mai puțin. Ei sunt divizați și apoi ei înclină mai mult către naționalitatea lor din Serbia decât la o politică comună cu Românii.

Slovacii de asemenea sunt rău organizați. Preoții lor sunt incult și nu au stat-major cu care Românii ar putea intra în tratative.

Cu Sașii, poate că ar fi posibilă o conlucrare, însă majoritatea Sașilor privesc pe Români ca o primejdie etnografică și se tem să nu fie covârșit de numărul cel mare al Românilor. Nu știu deci cu care naționalitate ar fi posibilă o înțelegere trainică și solidă din toate punctele de vedere; totuși ideea nu e rea și propaganda dusă pentru o înțelegere într'un viitor apropiat ar putea da rezultate multumitoare.

Întâiu de toate o rectificare: cel care a inițiat alianța cu naționalitățile a fost Eugen Brode, care a vizitat, înainte cu unsprezece ani, atât pe fruntașii Slovaci, cât și pe cei Sârbi și Croați. Intreținea d'asemenea legături cu Sașii. Reposatul Războiului a făcut el, Dumnezeu să-l ierte, alte lucruri, dar în afacerea cu naționalitățile puțin. Însuși congresul naționalităților (din 1895) a fost aranjat de cei din mână cărora Dr. Război și Coroianu cu puterea polițială a luat „Tribuna”. Și cei cari au oferit și stăruit ca dl George Pop de Basești să primească presiul, au fost întemeietorii „Tribunei Poporului”, activiști cum ne zice.

A doua: nici nu ni-am gândit ca să legăm relații cu Rutenii, o cantitate neglijabilă în viața politică a țării.

Ear când d. Grădișteanu pune pe Sârbi într'o căldare cu — Rutenii, dă o dovadă eclatantă că habar n'are de ceea-ce vorbește. . . Nu-i vorba, țin Sârbi la frații lor din Serbia, dar nimeni ca ei n'a stăruit mai tare pentru alianța naționalităților. . . Doar chiar congresul din Budapesta a fost condus de fruntașul sârb Dr. Polyt, care mai lunile trecute și-a parăsit postul de avocat al patriarhiei din Carlovetz, numai să-și poată consacra vremea întregă luptei naționale.

Cât despre cele zise la adresa Slovacilor, dl Grădișteanu comite adevărate — necuviințe!

Cum: preoții slovaci oameni inculti, când ei toți sunt absolvenți ai Seminarului central din Viena și Budapesta, ear cei lutherani au studiat la universități prin Germania! Și nu au stat major ei, cari au în Dietă cinci deputați naționaliști, ei cari ni-au dat apărători celebri în procesul Memorandumului

și au 11 centre (orașe) culturale și Domul (casa națională) dela T. St. Martin?!

Se vede că d. Ionaș a vorbit redactorului „Vremei” iacă- așa, ca să-i treacă vremea!

Dar dl Grădișteanu ne crede că stăm slab nu numai în ce privește legăturile noastre cu naționalitățile, ci că și între noi am fi la — cuțite.

Eată ce mai publică adică „Vremea”:

— Credeți d-voastră că e posibilă o înțelegere între pasiviști și activiști pentru o acțiune comună?

— Nu e posibilă momentan, căci pasiviștii sunt mulți și nu ar putea fi atrași spre activitate, chiar cu toate încurajările ungurești. Și, dacă ar fi posibilă, trebuie a se ști pe ce baze se va face; nici într'un caz însă nu ar trebui ca Românii să facă cel întâiu concesion.

— Mi s'a spus de către dl Em. Antonescu că în vara aceasta se va trimite o delegație în Ardeal, care să încerce împacarea între cele două grupuri.

— E bine dacă se va încerca așa ceva, dar nu cred să aibă sorti de izbândă; și apoi mă tem că amestecul celor din țară n'ar face decât să înăsprescă relațiile între cele două grupuri; trebuie să se procedeze cu mare precauțiune. Am încredere însă în noul comitet al Ligii culturale că nu va fi omisat de nici o preocupare politică de partid și acțiunea lui va fi pentru binele mișcării naționale.

Asigurăm pe dl Grădișteanu că întreg poporul este pe lângă activiști. Pasivitatea o reprezintă câte-va individualități ca Aurel Murășanu, cari chiar activi d'ar fi în princip, în realitate nu e un sat care să meargă după povețele lor!

Cât despre „încurajările ungurești”, pe cari le accentuează într'una, ele există numai în fantasia domnului Ionaș.

Tot așa, d-sa nu știe ce vorbește când se teme că nu se va putea face împacarea „între cele două grupuri”. Dar pacea aceasta s'a făcut în Cluj, la 1 Martie, sub prezidenția d-lui George Pop de Basești; s'a făcut complet și definitiv. Pot să fie între noi, ce-i drept, și d'aci încolo discuțiuni, dar certuri ca cele alimentate de „Tribuna” condusă de Coroianu, fiul domnului Grădișteanu, n'au să mai fie.

Un singur lucru l'a nimerit dl Grădișteanu: când vorbește de „amestecul celor din țară. . .

Intr'adevăr, amestecul unora din frații de dincolo, ni-a stricat mult.

Nu nouă însă, grupării dela Arad, ci întâiu de toate causei naționale și în special fraților dela Sibiu, cari s'au luat după „bărbați politici” ca dl Ionaș Grădișteanu și fiul său Iuliu Coroianu, ajungând astfel și cu politica și cu tipografia la total faliment.

Ear interviul acesta este și el o dovadă, că dl Ionaș Grădișteanu face parte din ceata celor cari inoportun, întempestiv și fără a cunoaște oamenii și situații, se amestecă în afacerile noastre d'acasă, laudând pe unii, blamând pe alții, — cu un cuvânt caută să incurce lumea.

Incurcă chiar pe aderenții grupării din care face parte. Pentru-că, într'adevăr, „Jurnalul”, organ al partidului

conservator de sub șefia d-lor Carp și N. Filipescu eată ce scrie (n-rul dela 18 c.):

Știrile ce sosesc dela frații noștri de peste munți, ne pun în curent cu noua orientare a atitudinii lor politice față de guvernul unguresc. Vorbesc de tinerimea conștient și inteligentă. Am raportat în numărul trecut despre interesantul discurs al tinerului și valorosului dupotat, Dr. Vlad Aurel, alesul celor din Dobra.

Cred nimerit a arunca o mică privire asupra trecutului fraților noștri și a demonstra ce foloase poate să le aducă noua politică de activitate.

Dela 1869, dela adunarea dela Mercurea, Românii de dincolo au ținut până azi cu rare excepții, unii la politica de pasivitate.

Politica aceasta a fost în special aceea aplicată de frații noștri, din Transilvania, în vederea salvării autonomiei istorice a Transilvaniei.

Dacă un arbore se poate cunoaște după roadele ce le dă, și politica, tot asemenea după rezultatele ei. Ei bine cari au fost rezultatele politicii de pasivitate a fraților noștri?

Un zero imens!

Un timp pretios de mai bine de două decenii a trecut în zadar fără nici un folos, ceea-ce va să zică cu mari pierderi, căci cine stă pe loc, da îndărăt.

Politica de pasivitate a făcut pe frații noștri să refuze propunerea contelui Iuliu Andrassy, ca ei să intre în viața publică și să accepte 20 de scaune în parlamentul din Budapesta.

Nu! Românii nu primiră, și rezultatul a fost și este că în Parlamentul din Budapesta se legisfează de nobis sine nobis, ear Transilvania cu toate drepturile ei istorice, cu toată autonomia ei d'ordinioară, e azi împărțită în atâtea departamente.

Si ceii au fost odată pasiviști, dar văzând că ei nu pot opri mașina statului, au intrat în luptele electorale, și rezultatul este că azi deputații ceii dau de lucru guvernului austriac. Aceiași lucru l-ar fi putut face și 20—30 deputați români în parlamentul unguresc.

Durere! Momentul psihologic a trecut.

Probabil, de aceste considerente, și de altele încă, s'au condus frații noștri, precum și alegătorii români din Dobra, când s'au hotărât să rupă cu politica de pasivitate hotărâtă de candidatul pe tinerul și valorosul român, avocat Dr. Aurel Vlad. Până acum nu te puteai întîlni pe teren egal cu Ungurii ci numai la tribunale, fie pentru vre-un proces de presă, fie pentru alte meschinării ungurești.

Am văzut că de astă dată dl Aurel Vlad le a spus Ungurilor unele adevăruri crude, cari i-au usturat rău. Dovadă, intreruperile dese ale mamelucilor maghiari. Intocmai cum exclamau alegătorii, în manifestul lor electoral, strigăm și noi: Trăiească primul deputat român de politică activă!

Acesta-i răspunsul cel mai bun de altfel la elucbrațiunile d-lui Ionaș Grădișteanu.

Activitatea politică alui Apponyi.

Foile maghiare scriu despre o apropiată deslegare a crizei, ce ar pune-o la cale contele Apponyi, care în ședința de Marți a Dietei va prezenta următoarea formulă de împacare. 1. Articolul de lege XXX din 1869 rămâne neschimbat. — 2. Oficerii maghiari se transferează la regimetele maghiare. — 3. Se introduc stindarde, embleme și insignii maghiare. — 4. În școlile militare se va învăța limba maghiară. — Formula asta fi apoi pusă în practică de un nou minister, căci partidul kossuthist nu vrea să stea de vorbă cu Hédenyry.

Intreaga presa maghiară înregistrează cu superare patriotică și comentează violent știrea că în Zagrab, Vineri dimineața

au fost înlăturate de pe edificiile căilor ferate de stat — inscripțiile maghiare, cari fuseseră cauza principală a turburărilor din Croația. Inscriptiile până acum n'au fost înlocuite cu altele.

Să reducem lucrurile la adevărata lor valoare. Într'un articol scris cu multă căldură, „Cronica” din București ocupându-se de neînțelegerile dintre Români, după ce scrie despre frații din Bucovina, zice următoarele la adresa noastră:

„În Transilvania același lucru. Tinerul deputat dl Dr. Vlad în lupta sa uriașă contra dușmanilor neamului se vede abandonat de unele elemente românești, așa zisii pasiviști, cari ar putea să-l ajute. Ziarele lor, îi tăgăduesc calitatea că el apără interesele neamului, dar se apără când reproduc vorbirea lor în părțile naționale. Ei ar fi voit ca dl Dr. Vlad, odată intrat în Camera ungurească, să înceapă a lovi cu băta, în dreapta și în stânga, spre a stâlci pe toți mamelucii. Uită însă că el este unul și cei-alții sunt sute!”

Desigur frații dela „Cronica” se vor bucura aflând că un singur ziar, care reprezintă un singur om, face disonanță în corul de bucurie generală ce simt toți Românii în urma atitudinii bărbătești a d-lui Dr. Vlad.

Din Dietă.

— Ședința dela 18 Iulie. —

Numai târziu, către 11 ore s'a putut începe ședința de azi, fiind-că nu era de față numărul de lipsă de deputați și dieta avea să aleagă un notar.

La votare s'a constatat că 319 înși lipsesc. Dintre cele 134 voturi date, Rátkay, fostul notar din partidul kossuthist, a întrunit 125 voturi.

Vorbitorii de azi au fost numai vorbitori d'a treia mână. Au vorbit scurt și în contra guvernului. Au vorbit un singur bătrânul kossuthist Madarász József care din 1848 neîntrerupt reprezintă cercul Sár-Keresztur, nici 3 minute. Ceva mai lung a vorbit Sturmman György, care între aplausele stîngei declară că va continua obstrucția.

Interpelări au fost doue. Mai interesantă a fost cea alui Lendl Adolf, care a desfășurat mizeriile administrative din comitatul Timișului.

Ședința s'a încheiat la 1 1/2

SOCIALISMUL.

I.

În timpul mai nou asistăm la o apariție, care multora se va părea ciudată. Cum se poate ca ideile socialiste, pe unde numai își fac drumul, câștigă teren larg în mijlocul poporului nostru? Pațnicul popor, blând tot-deauna, une-ori chiar timid și îngăduitor până la lașitate, — cum se poate așa deodată răsunător și încrunțat să devină, cu atitudine resolută și temerară gata de a sfărma și sdrobi tot ce-i stă în cale? Ce putere magică l'a putut intratata însulești să ridă dintr'odată sarcastic de ascuțișul ferului, ignorând ori-ce advertisare a autorităților și nedând ascultare staturilor înțelepte ale conducătorilor săi binevoitori? Ce duh nou a transfor-

Cel mai estin isvor de cumpărare din Arad.

Juvaericeale,
bucăți de aur și argint (frante)
bilete de amanet
cumpără pe bani gata cu prețurile cele mai scumpe, sau le schimbă cu alte obiecte.

Deutsch Izidor,
ciasornicar și juvaerģiu
Arad, Strada Templu n.
— Telefon n rul 438 —

LEDERER LIPÓT
Str. Deák-Ferencz Nr. 30 (Casa Bonci).
Aduce la cunoștința on. publică că în magazinul seu se afla
TOT FELUL DE MASINI DE CUSUT
dela 32 fl.
în rate săptămânale și lunare. 1018 10—
Tot în atelierul sus numit se primesc reparaturile de mașini de cusut și se găsesc tot felul de aparate.

KALMÁR JÓZSEF
mechanic.
Racomandă
Bicicletele
sale de cea mai bună calitate.
Are în deposit gumă interioară și esterioră de prima calitate, și tot felul de părți constitutive ale bicicletelor.
Eftine și pe lângă garanție efectuește
Reparaturi de biciclete,
instalări de
sonării electrice și telefonuri.
Toate pe lângă garanție.
Strada Sala z nr. 2. Telefon nr. 242.

In atenția publicului ziditor!
Am onoare a aduce la cunoștința on. publică, că în strada Kapa, n-rul 12 (casa proprie) am des his
O cancelarie de zidire.
Intreprind zidiri de case noi și restaurarea și schimbarea de case vechi, cu un cuvânt ori-ce soi de lucrare ce se ține de ramul ăsta, pe lângă prețuri eftine și garanție absolută. 954 24-30
Cu stimă:
Tenczinger Károly,
măiestru de zidar diplomat.

Atrag atențiunea P. T. publică asupra efectuării
LUCRARILOR NOUA
ȘI ASUPRA
REPARATURILOR
de pe terenul Clădirilor și asupra industriei de maurit ce se află
In Arad, str. Gôrbe-utca No. 6.
Primesc planuri de clădiri de casă u mic și mare, clădirea lor din nou și ori-ce transformare, mai departe ținerea în stare bună peste an a edifiilor pe lângă preț și lucru ieftin, solid, prompt și conștiincios.
Cercând încrederea p. t. publică, am rămas cu deosebită stimă.
1024 4-50 **Stoykovits Illés,**
Măiestru zidar.

Grădina „Comșa“,
restaurant și loc de petrecere în VEZA (lângă Blaj),
se vinde din mână liberă.
Teritoriul de peste 2 jugere 600 stângini □, cu plantațiune bogată, și ajustat cu toate superedificatiile necesare: 1 casă bună de piatră cu 3 odăi și foișor etc., 1 chioșc cu alte 3 odăi, 2 popicării, lawntenis, pivniță, ghețar, grajd, șopron etc. etc.
A se adresa la: 1033 1-3
DI **Dr. L. Nestor,** avocat în B aj.

Örményi Gyula,
ciasornicar.
Arad, strada Deák Ferencz Nr. 10 (în colțul stradei Lázár Vilmos.)
Primesc se repar ciasornice garantând pe 3 ani. In Arad n'a existat încă atelier în cari să se lucreze mai ieftin. 943 10-50
Am un deposit de tot felul de
ciasornice de buzunar și de părete,
precum și orologii cari deșteaptă. Toate exacte și de bună calitate.

FRIED SAMUEL
curățitor de haine.
Strada Weitzer János Nr. 19 **ARAD,** Strada Weitzer János Nr. 19.
Ori-ce haine pentru domni, dame sau băieți, de culoare cât de gingașe sau cu decorări cât de bogate, perdele de dantele, haine pentru teatru și uniforme se curățesc și colorează pe lângă garanția cu preț ieftin și prompt. 951 17-25

HEGEDŰS GYULA
mare prăvălie de perii, pământufuri și specialități de tualetă
— ARAD, Andrassy-tér 15. (Palatul Hermann). —
Recomandă magazinul său bogat asortat de
Perii, pământufuri și specialități de tualetă.
Am în deposit tot felul de perii de haine, păr și dinți, perii pentru economia de casă, industrie și lux; vărutoare și alte obiecte în legătură cu aceste, precum și articli de curățit: piele de cerb, bureți, obiecte de tualetă indigene și străine, parfumuri, săpunuri, pravuri, paste, ape de dinți, pudre, pieptene etc.
Experiențele mele bogate câștigate pe acest teren imi fac cu putință să pot în destuli chiar și cele mai pretențioase dorințe ale cumpărătorilor mei, căci rîvna mea sete: încrederea musterilor mei. 980 12-25

Piane, pianine și note musicale
se găsesc în depositul meu înființat în anul 1850 cu prețurile cele mai moderate, la dorința în rate, eventual pentru
inchiriat cu luna.
Pianele mele sunt din fabricile: Bösendorfer, Ehrbar, Hoffmann, Kern, Krümer, Koch și Korselt, Luner Lyra, Petref, Proksch, Schnabel, Stelzhammer, Stügl, Schweighoffer, Thek și Weszely.
— Primesc reparări și acordări de piane —
In biblioteca mea de împrumutare taxa lunară pentru cetit este 160 cor. pe lună. De volum 10 fileri.
IOSIF CRISPIN
Arad, str. Deák-Ferencz Nr. 28.
962 14-20 Nr. telefonului 35.

Saci
Sfori pentru înșirat tutunul (duhan.)
Pânze (pentru uscat grâul.)
Uleiu de uns mașine.
— Fabricație proprie. — 1020 6-8
Fringhii necesare economiei, fringhii de cânepă și de păr de cal, calitatea cea mai bună, cu preț convenabil se poate căpăta la
Prăvălia de articole Ardelene și de Bácska
Reich B. Károly Arad, Andrassy-tér Nr. 6.
Fiul și Soțul Telefon în oraș și comitat Nr. 160.

KOHN JÓZSEF
P. T. Public!
Prăvălia mea de tinichele mi-am aranjat-o în palatul nou al bisericii Minorților unde am magazine ou mezzanin și suterane; aranjament nou, modern, având ori ce obiect aparținător branșei acesteia; calitate escelentă, invenții noi.
Atelierul în Bathány-utca 32, casa proprie. Telefon 321. (Primesc aici și elevi.) Dulapuri pentru ghiță, la casă și pentru cărciumari și măcelari; moderne și invențiile cele mai recente; cu ghiță puțină recește ecelent. Primesc aranjarea de apaducte și băi la casă, atât în loc, cât și în provincie.
Primesc și execut tot felul de ornamente și lucrări de tinichea, acoperișuri, mansarde ornamentate, ferestre pe acoperișuri și acoperișuri de turnuri.
1021 7-10

Magazin pentru vase de bucătărie.